

De sluwste plannen
van muizen en mannen
lopen vaak verkeerd

– Robert Burns
1759-1796

Het leven is geen brede, plezierige laan
waardoor we vrij en ongestoord kunnen rijden,
maar een doolhof van straatjes
waarlangs we onze route moeten vinden;
we raken verdwaald en in de war
en komen soms vast te zitten
in een doodlopende steeg.

Maar als we blijven geloven,
zal God voor ons een deur openen;
misschien niet degene die we zochten,
maar altijd een die ons uiteindelijk
verder zal helpen.

– A.J. Cronin

Inhoud

Het verhaal achter het verhaal 9
Ken Blanchard, Ph.D.

Een samenkomst: Chicago 15

Wie heeft mijn Kaas gepikt? 19

Vier personages

Kaas zoeken

Geen Kaas!

De muizen: Snel en Snuffel

De minimensjes: Peins en Pieker

Inmiddels, in de doolhof...

Overwin je angst

Verwelkom het avontuur

Ga waar de Kaas je leidt

De Tekenen aan de Wand

Proeven van de nieuwe Kaas

Aanvaard de veranderingen

Een discussie: later op die dag 77

Over de auteur 91

Het verhaal achter het verhaal

Ken Blanchard, Ph.D.

Ik ben heel blij dat ik ‘het verhaal achter het verhaal’ van *Wie heeft mijn Kaas gepikt?* mag vertellen, want dat betekent dat het boek af is en verkrijgbaar voor iedereen, een bron van leesplezier en een aanzet tot discussie.

Hierop zat ik al jaren te wachten, sinds de eerste keer dat ik Spencer Johnson zijn Kaasverhaal hoorde vertellen – nog voor we samen onze bestseller *De One Minute Manager* schreven.

Ik weet nog dat ik het toen een heel goed verhaal vond en dat ik dacht dat het me veel zou helpen. *Wie heeft mijn Kaas gepikt* is een verhaal over de veranderingen in een doolhof, waar vier grappige personages op zoek zijn naar ‘Kaas’ – een metafoor voor wat we van het leven verwachten, of het nu een baan is of geld, een groot huis, vrijheid, gezondheid, erkenning, innerlijke rust, of zelfs een prettig rondje hardlopen of een goed partijtje golf.

WIE HEEFT MIJN KAAS GEPIKT?

Ieder van ons kan zelf vaststellen wat zijn Kaas is: we zijn ernaar op zoek omdat we geloven dat het ons gelukkig zal maken. Krijgen we onze Kaas, dan raken we eraan gehecht. Raken we hem vervolgens weer kwijt, door toedoen van het lot of van anderen, dan kan dat traumatische gevolgen hebben.

De doolhof in het verhaal staat voor de plekken waar je op zoek gaat naar wat je wilt hebben. Het kan de organisatie zijn waar je werkt, de gemeenschap waarvan je deel uitmaakt, of je familie of vriendenkring.

Ik vertel dit verhaal vaak op mijn lezingentournees over de hele wereld, en hoor regelmatig van mensen hoezeer ze erdoor veranderd zijn. Geloof het of niet, maar dit verhaaltje heeft al heel wat carrières, huwelijken en levens gered!

Een van de vele voorbeelden is Charlie Jones, een bekende reporter voor de NBC-televisie, die vertelde dat *Wie heeft mijn Kaas gepikt?* zijn carrière redde. Zijn baan bij de tv is heel specifiek, maar wat hij leerde is voor iedereen van belang.

Dit is wat er gebeurde: Charlie had hard gewerkt voor een goede verslaggeving van de atletiekonderdelen bij de Olympische spelen van 1992. Hij was dan ook verbaasd en verontrust toen zijn baas hem in 1996 weghaalde bij deze prestigieuze onderdelen, en hij het zwemmen en schoonspringen moest gaan verslaan.

Hij was geërgerd, omdat hij weinig van deze sporten wist. Hij vond dat zijn kennis en inzet niet werden gewaardeerd; dat maakte hem boos. Dat was toch niet eerlijk! Zijn ergernis begon het werk te beïnvloeden.

Toen hoorde hij op een lezing het verhaal *Wie heeft mijn Kaas gepikt?* Hij herkende zichzelf erin, moest erom lachen en wijzigde zijn opvatting van de situatie. Hij beseftte dat zijn hoofdredacteur 'zijn Kaas had gepikt'. Dus paste hij zich aan: hij verdiepte zich in de twee sporten en ontdekte daarbij dat hij zich jonger voelde omdat hij weer eens iets nieuws had aangepakt.

Zijn veranderde houding en verdubbelde inzet bleven niet onopgemerkt, en hij kreeg al snel betere opdrachten. Op deze manier kwam hij veel beter terecht dan hij destijds had gehoopt: hij werd zelfs opgenomen in de sportverslaggeversafdeling van de Pro Football Hall of Fame.

Dit is maar één voorbeeld, een van de vele verhalen die ik van mensen heb gehoord over hoe dit verhaal ze heeft veranderd, in hun werk maar ook in hun relaties.

Ik geloof zozeer in de overtuigingskracht van *Wie heeft mijn Kaas gepikt?* dat ik meer dan tweehonderd exemplaren van een vroege versie van dit boek kocht, en uitdeelde aan alle medewerkers van mijn bedrijf. Waarom?

WIE HEEFT MIJN KAAS GEPIKT?

Omdat Blanchard Training & Development, zoals alle bedrijven die willen blijven bestaan én de competitie willen verslaan, voortdurend blijft veranderen. 'Ze' blijven onze Kaas pikken! Vroeger wilden we misschien trouwe medewerkers, maar tegenwoordig hebben we flexibele mensen nodig, die niet vasthouden aan 'zoals we het werk hier nou eenmaal doen'.

Maar zoals bekend is, geeft het veel spanning als je voortdurend in de stroomversnellingen van het (werkende) leven verkeert, tenzij je een visie hebt op verandering waardoor je die beter kunt hantieren. En daar komt het Kaasverhaal bij kijken.

Toen ik mijn medewerkers over het verhaal vertelde en ze daarna het boek gingen lezen, kon je al snel bijna vóelen hoe ze al hun negatieve energie gingen loslaten. Van alle afdelingen kwamen mensen naar me toe om me voor het boek te bedanken; ze vertelden me dat ze al meteen een andere kijk hadden gekregen op de veranderingen in ons bedrijf. Geloof me maar, deze korte parabel heb je zo uit, maar de werking ervan is blijvend.

Je zult zien dat het boek in drieën is gedeeld. In 'Een samenkomst' praten mensen na een schoolreünie over de wijze waarop ze met de veranderingen in hun leven omgaan. Het tweede deel is de kern van het boek, en heeft dan ook dezelfde titel: 'Wie heeft mijn Kaas gepikt?' In 'Een discussie' vol-

gen we de reünisten terwijl ze praten over het tweede deel, hoe ze de lering ervan kunnen toepassen op hun werk en hun privéleven.

Sommige lezers van de vroegere versie wilden na het eind van deel twee niet verder lezen: liever bepaalden ze zelf wat het verhaal voor hen betekende. Anderen hadden juist steun aan de discussie achteraf, omdat ze daardoor beter konden beslissen hoe ze de lessen in hun eigen leven zouden toepassen.

In elk geval hoop ik dat je, telkens als je *Wie heeft mijn Kaas gepikt?* leest en herleest, iets nieuws en zinvols vindt – zo vergaat het mij althans. Moge het boek je steunen bij je omgang met en acceptatie van verandering; moge het je succes opleveren, wat succes voor jou ook mag inhouden.

Ik hoop dat je plezier beleeft aan wat je ontdekt. Vergeet niet: ga waar de Kaas je leidt!

Ken Blanchard
San Diego, 1998

Een samenkomst: Chicago

Op een zomerse zondag in Chicago kwam een aantal voormalig klasgenoten samen voor de lunch, nadat ze de avond tevoren hun *highschool*-reünie hadden gevierd. Ze wilden elkaar nog wat langer spreken, over hoe het ze in de afgelopen jaren vergaan was. Na een hoop grapjes over en weer en een lekkere maaltijd kwam het gesprek op een interessant onderwerp.

Angela, die altijd een van de populaire types op school was geweest, zei: ‘Mijn leven is wel heel anders verlopen dan ik me destijds had voorgesteld. Er is veel veranderd.’

‘Zeker weten,’ beaamde Nathan. Hij had zijn vader opgevolgd in het familiebedrijf, dat al in de stad gevestigd was sinds ze op de kleuterschool zaten. Zijn tafelgenoten waren een beetje verbaasd over zijn zorgelijke toon. Hij vroeg: ‘Is het je weleens opgevallen hoe we ons altijd maar verzetten als er iets verandert?’

Carlos zei: 'Ik denk dat we ons tegen verandering verzetten omdat we er bang voor zijn.'

'Carlos,' reageerde Jessica verbaasd, 'jij was de aanvoerder van het footballteam! Jij was toch nooit ergens bang voor?'

Ze barstten in lachen uit toen bleek dat iedereen dezelfde gevoelens had, hoe verschillend hun leven tot dan toe ook was verlopen: de een werkte in huis, de ander was directeur van een groot bedrijf. Iedereen probeerde op een goede manier te reageren op de veranderingen die zich de laatste jaren voordeden; de meesten gaven zonder meer toe dat het ze niet al te best afging.

Toen zei Michael: 'Ik was vroeger bang voor alle verandering. Als zich een grote omslag in de bedrijfstak voordeed, wisten we nooit wat we moesten doen. Dus modderden we maar voort en verloren zo bijna ons marktaandeel.

Dat wil zeggen,' vervolgde hij, 'zo ging het totdat ik een leuk verhaal hoorde. Dat heeft alles veranderd.'

'Hoe dan?' vroeg Nathan.

'Nou, door het verhaal ging ik verandering anders benaderen, en daarna kon ik de zaken veel beter aanpakken, op het werk en in mijn eigen leven.

Ik vertelde het verhaal aan mijn collega's, zij vertelden het weer verder, en al snel ging ons hele be-

drijf beter functioneren, omdat we ons allemaal konden aanpassen aan de veranderingen. En voor veel anderen gold ook dat het verhaal ze in hun eigen leven erg geholpen heeft.'

'Wat voor verhaal is dat?' vroeg Angela.

'Het heet *Wie heeft mijn Kaas gepikt?*'

Die titel ontlokte een lach aan de hele groep. 'Dat belooft veel,' zei Carlos. 'Wil je het vertellen?'

'Ja hoor,' antwoordde Michael, 'met alle plezier. Zo lang is het niet.' En hij begon: